

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Електоральні процеси та конфлікти

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	2
Семестр	3

Статус вибіркова дисципліна
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	5
Годин	150

Семестровий контроль Залік
Індивідуальне завдання

Інформація про викладача

Викладачі	Лекції	Практичні/лабораторні
ПІБ	Яковлева Неллі Іллівна Старший викладач кафедри соціології Кандидат політичних наук	Северинчик Олексій Павлович Старший викладач кафедри соціології
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/en/faculty-2	http://www.sociology.kpi.ua/en/faculty-2
e-mail	yakovlevanelly@gmail.com	o.severinchik@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	18	36	18	36	0	0
Заочна	3	6	4	8	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів базову систему наукових знань щодо виборчих процесів і конфліктів, які з ними пов'язані, розвинути здатність експертного оцінювання та управління електоральними процедурами.

Завдяки засвоєнню змісту дисципліни студенти матимуть навички різноаспектного аналізу електоральних процесів та розуміння конфліктогенності виборчих кампаній у контексті політичних тенденцій. Викладач надаватиме комплексний огляд типів сучасних виборчих систем, висвітлюватиме причини та особливості застосування конкретного типу і проектуватиме політичні наслідки. На заняттях будуть розглянуті моделі конфліктних взаємодій у ході виборчих кампаній, при застосуванні методу кейсів. Викладач продемонструє принципи розробки передвиборчої стратегії та організації роботи передвиборчого штабу. У процесі вивчення курсу буде приділено увагу питанню ефективності різних політичних технологій та конфліктним ситуаціям, пов'язаним з їх використанням. Буде розглянуто особливості президентських, парламентських та місцевих виборів в Україні у період Незалежності.

Студенти вмітимуть оцінювати електоральні процеси у динаміці та виявляти політичні наслідки виборів. Від студентів очікується вміння аналізувати джерела, типи, форми, фази електоральних конфліктів. Для проміжної атестації з дисципліни передбачається здатність студента встановлювати і розкривати взаємозв'язки між виборчими кампаніями та політичними конфліктами, що набувають фази ескалації саме у цей період. Для провадження подальшої професійної діяльності студенти набувають навичок формування оптимальної передвиборчої стратегії в залежності від специфіки електорального процесу, розуміння побудови партійних структур та виборчих штабів, аналізу електоральної поведінки, визначення базового архетипу політика та формування його іміджу.

Для максимальної оцінки з заліку передбачається критична здатність комплексно оцінювати електоральні процеси та самостійно формулювати тенденції, що притаманні конкретному електоральному циклу, знання специфіки організації передвиборчих кампаній в залежності від органу обрання, а також здатність оцінювати конфліктогенність суспільства у період проведення виборів на прикладах української та зарубіжної практики.

Навчальна дисципліна «Електоральні процеси та конфлікти» є вибірковою та належить до циклу професійної підготовки. Даний курс спирається на знання студентів з навчальних дисциплін «Політична наука», «Загальна соціологія», «Історія України», «Правознавство». Отримані знання та навички у подальшому можуть використовуватись студентами у навчальних дисциплінах «Теорія і історія врегулювання конфліктів», «Моделювання і прогнозування конфліктів», «Соціологічні дослідження соціальних структур, організацій та управління», «Соціологія суспільних рухів», «Соціологія громадської думки та мас-медіа».

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта та месенджери. Також студентам необхідно володіти навичками з використання текстового редактора та редактора зі створення презентацій.

Перелік тем

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТОРАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ

- Тема 1.1. Вибори як основа представницької демократії.
- Тема 1.2. Історичне становлення інституту виборів.
- Тема 1.3. Особливості виборів у різних типах політичних режимів.
- Тема 1.4. Мажоритарна виборча система.
- Тема 1.5. Пропорційна виборча система.
- Тема 1.6. Змішана і гібридна виборчі системи.

РОЗДІЛ 2. ВИБОРЧА КАМПАНІЯ ЯК КОНФЛІКТ.

- Тема 2.1. Конфлікт як політичне протистояння.
- Тема 2.2. Політичні партії в електоральних конфліктах.
- Тема 2.3. Президентські виборчі кампанії.
- Тема 2.4. Парламентські виборчі кампанії.
- Тема 2.5. Місцеві виборчі кампанії.

РОЗДІЛ 3. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ РОЗГЛЯДУ ЕЛЕКТОРАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ

- Тема 3.1. Стратегія виборчих кампаній.
- Тема 3.2. Організація роботи виборчого штабу.
- Тема 3.3. Іміджі і архетипові образи політиків.
- Тема 3.4. Електоральна поведінка.
- Тема 3.5. Виборчі технології.
- Тема 3.6. Комунікативні форми впливу на електорат.
- Тема 3.7. Використання медіа в електоральних процесах.

Результати навчання

1

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання основних теоретичних підходів до розуміння сутності виборів та основних понять електорального процесу.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1-2
2	Досвід проведення групових дискусій щодо української та зарубіжної практики електоральних процесів.	Публічні виступи, відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій	Тиждень 2-17

¹ Learning outcomes.

Електоральні процеси та конфлікти

		дискусії	
3	Знання типів виборчих систем, особливостей їх застосування та подальших політичних наслідків застосування.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 3-6
4	Вміння оцінювати динаміку електоральних конфліктів та виявляти головні конфліктогенні чинники у виборчий період.	відповіді на семінарських заняттях; презентація	Тиждень 7-8
5	Знання специфіки виборчих кампаній в залежності від органу обрання (президент, парламент, органи місцевого самоврядування).	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна робота	Тиждень 8-10
6	Досвід розробки передвиборчих стратегій, основ роботи з електоратом, організації діяльності передвиборчих штабів.	відповіді на семінарських заняттях, експрес-опитування на лекції	Тиждень 11-13
7	Вміння визначати базовий архетип політиків та імідж, оцінювати ефективність політичних технологій, що застосовуються кандидатами на виборах.	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 14-16
8	Знання основ використання засобів масової комунікації у виборчих процесах та їх впливу на електоральний вибір громадян.	відповіді на семінарських заняттях, експрес-опитування на лекції	Тиждень 8-16
9	Досвід моделювання електорального процесу на основі президентських виборів.	імітаційна гра, презентація	Тиждень 17
10	Вміння критично аналізувати тренди сучасних електоральних процесів та визначати їх базові трансформації.	відповіді на семінарських заняттях; залікова контрольна робота	Тиждень 18

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни "Електоральні процеси та конфлікти" проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач представляє вибори як

Електоральні процеси та конфлікти

механізм реалізації представницької демократії, представляє типи виборчих систем, особливості різних рівнів виборчих кампаній, може відтворювати матеріал у вигляді презентації. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез. Окремі семінарські заняття передбачають підготовку презентацій студентами, що посилює репрезентативні навички і поглиблює усвідомлення теми. Також передбачене семінарське заняття щодо проблематики виборів у формі імітаційної гри з використанням інтерактивних методів.

Модульна контрольна робота спрямована на виявлення рівня знань студентів. Проте, проблемний метод, що використовується під час цього виду контролю також дозволяє оцінити аналітичні здібності здобувачів вищої освіти.

Навчальні ресурси

Всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються студентам електронною поштою або розповсюджуються через обраний студентами месенджер.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	30	5	6	30
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Експрес-опитування на лекціях	20	5	4	20
4	Модульна контрольна робота (МКР)	25	25	1	25
5	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Обов'язкова умова допуску до заліку	Критерій
-------------------------------------	----------

Електоральні процеси та конфлікти

1	Поточний рейтинг	RD \geq 60
2	Модульна контрольна робота (МКР)	RD \geq 12

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
95 \leq RD \leq 100	Відмінно
85 \leq RD \leq 94	Дуже добре
75 \leq RD \leq 84	Добре
65 \leq RD \leq 74	Задовільно
60 \leq RD \leq 64	Достатньо
RD < 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування МКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але МКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за написання МКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за МКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання тез	10 балів за кожну публікацію	Порушення термінів виконання (за кожну таку роботу)	-2 балів

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Електоральні процеси та конфлікти

Публікація наукової статті	15 балів за кожну публікацію		
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	10 балів за кожну участь	-	-

Відвідування занять

Студентам рекомендується відвідувати лекції і семінарські заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються практичні навички. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 15 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 30 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований».

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

Електоральні процеси та конфлікти

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації	8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умовою отримання атестацій є поточний рейтинг ⁴	≥ 15 балів	≥ 30 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПВ8 Електоральні процеси та конфлікти			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗК 1	Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних, культурних, етичних, екологічних цінностей, правових норм, принципів академічної доброчесності	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, МКР, залік
ФК 7	Здатність нести відповідальність за наслідки професійної діяльності для суспільства	Частково-пошуковий, метод ретроспекції (пригадування), проектування	Практична перевірка
ФК 12	Здатність впроваджувати наукові та інноваційні розробки в соціальній сфері	Дослідницький, імітаційний, ділова гра	Практична перевірка, МКР
ЗН 7	Сучасних дискусій та рефлексій щодо досліджень соціального, політичного, культурного, економічного, наукового життя	Проблемний, частково-пошуковий, навчальний диспут	Практична перевірка, експрес-опитування
ЗН 9	Теорій та стилів лідерства,	Дослідницький, метод	Практична перевірка,

⁴ Там само.

Електоральні процеси та конфлікти

	технологій розробки та прийняття управлінських рішень, побудови корпоративної культури та управління персоналом	кейсів, проектування	презентація
УМ 1	Творчо використовувати сучасні фундаментальні теорії у галузі соціально-поведінкових наук	Проблемний, пояснювально-ілюстративний, імітаційний	Практична перевірка, МКР
УМ 11	Самостійно опанувати нову галузь знань, відмінну від основної професійної, набувати нових знань, вмінь і навичок, необхідних для отримання додаткової суміжної або нової кваліфікації	Дослідницький, частково пошуковий, метод кейсів	Практична перевірка, експрес-опитування